

Jus Canonicum Practice Explicatum, Seu Decisiones Casuum

Ad Singulos Decretalium Gregorii Papæ IX. Titulos, & ad consuetum
Referendi modum accommodatæ. Opus Novum

Complectens alteram Decretalium medietatem, videlicet nonaginta duos
Titulos, à Titulo XX. libri III. de Feudis usque ad finem

Pichler, Vitus

Ingolstadii, 1734

Quæstio. An Georgius tanquam homicida puniti possit pœnâ ordinaria
Legis Corneliæ de Sicariis, uimirum hodie amputatione capitis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62204](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62204)

QUÆSTIO.

An Georgius tanquam homicida puniri possit poenâ ordinaria Legis Cornelia de Sicariis, nimirum hodie amputatione capitis?

Videtur, quòd sic: i. quia ex facto constat, homicidium esse commissum, & occisionem Mopsi factam ex percussione cum cantharo: sed hanc percussione & ictum cum cantharo factam esse à Georgio certum est tum ex testimonio presentium tum ex propria Georgii confessione, etiam Judiciali, quæ plenissime probat per vulgata: ergo Georgius reus est homicidii, & poenæ ordinariæ Legis Cornelia de Sicariis, quæ est truncatio capitis §. 5. *last. de publ. judic.* saltem hodie; licet enim poena dictæ Legis Corneliae forsitan alia fuerit, ut quibusdam videtur ex l. 3. §. *fin ff. ad L. Corn. de Sicar.* tamen satis ea in Germania determinatur tum per usum, tum per *Consist. Crim. Carol. art. 137.* quòd homicidæ gladio amputetur caput. 2. Non excusatur Georgius dicendo, quòd homicidium hoc ipsi non fuerit voluntarium, *sürsegllicher Radschlag*, eò quòd citra dolum, seu propositum occidendi occiderit, Doctores autem homicidium voluntarium esse definiant, quod dolo malo, h. e. animò & intentione occidendi committitur. per l. 1. *pr. §. 1. Divus. ff. ad L. Cornel. de Sicar. §. 1. de præsumpt.* Namin hoc cre-

dendum non est, cùm præsumptio manifesta stet contra ipsum, partim quia primus alterum injuriosis verbis laceffit, & sic quæsit occasionem percutiendi, fuitque primus aggressor, partim quia non diu eundem stimulantem ira ictum tam validum vibravit cum cantharo, qui, utpote ex stanno confectus & durus, fuit instrumentum aptum ad occidendum; ex quo mors de & per se sequi potuit, & secutura prævideri. Verbò: in delictis semper præsumitur, quòd delinquens habuerit animum nocendi & offendendi. per ea, quæ notat *glos. 1. §. DD. in l. si non convitti C. de Injur.* Et occidens præsumitur dolo occidisse. l. 1. *§. c. 1. cit.* notantque Bart. Bald. item Jo. Imola in l. *decem. de V. O.* Et qui alium aggressus est primus præsumitur in dolo fuisse. per ea, quæ notat Floria, de S. Petro in l. *scientiam ff. ad L. Aquil.* nisi enim præsumeretur dolo, oporteret præsumi, quòd aggressor fuerit fatuus aut furiosus, quod in homine, nisi probetur talis, non præsumendum est. l. *ne Codicillos C. de Codicill.* cum igitur hoc homicidium Georgii fuerit voluntarium & dolosum, poenâ ordinariâ plecti mereatur. Id quod confirmat-

firmatur 3. ex fuga, quam arripuit Georgius; nam fuga rei, antequam contra ipsum influatur Inquisitio Judicialis, adeo suspectum reddit fugientem de dolo, ut pro homicida habeatur. *l. in puberibus ff. de Suspect. tut.* & censeatur de homicidio convictus. Zapoll. in *Criminali Consil.* 29. n. 2. allégans Bartol. Ang. Salycet. Saltem, si hæc fuga non sufficiat ad plenam, sufficit ad semiplenam probationem doli aut gravem suspicionem, quæ unà cum supra dictis rem planè conficiet. Roboratur 4. ex verbis, in quæ Georgius post percussionem quasi sibi applaudens de sumpta vindicta, & advertens eam esse lethalem, prorupit, dicere auditis: *Zeit hast es*, quæ animum ulciscendi declarant, adeoq; dolum. Nec 5. excusatur Georgius ob temulentiam; nam distinctio est facienda inter ebrietatem perfectam & imperfectam: perfecta est, quando tanta est, ut mentis exilium inducat, ut ait Pontifex c. 14. *de vit. & honest.* & ebrius nullo modo usum rationis habeat, ac omnino nesciat, quid agat: imperfecta, quando non est tanta, ut usum rationis planè auferat, sed aliquem relinquat ita ut quis intelligat, quid agatur, & agat ipse, licet fortè propter talem ebrietatem, quæ dici solet *crapula*, ein *Kausch*, etwas *Bezech*, ein *Hundts-Trunck*, ein *Gehirn*, ein *Zwickhirc*. facilius aliquis concitari, irasci, aut tumultuari solet. Ita

post & cum Baldo in c. 1. *de Testib. in fin.* communiter distinguunt DD. accuratiores & perfectè ebrium æquiparant furioso cum *can. venter. d. 35.* vel infanti, aut dormienti, ut adeo propter defectum usûs rationis nec celebrandi contractûs, nec delicti committendi sit capax, adeoque nec punibilis propter delictum in ebrietate tali commissum ut fuscè probat P. Gobat in *Accusat. Ebriosc.* 20. à n. 20. licet possit ac deceat puniri propter ebrietatem tanto quidem majori pœna, quando majoris delicti causam præbuit ebrietas, ut docet Covarruv. in *Relect. Clem. sifuriosus de homicid. pr. n. 4.* Gobat à n. 30. Econtra imperfectè ebrium dicunt plurimi tam ex contractu obligari, quàm ex delicto, etiam ad pœnam Ordinariam apud Nicolaum Everhard. juniorem *vol. 2. Conf. 45. n. 12.* ubi n. 14. *Et in fine* concludit circa factum sibi propositum, levem & imperfectam ebrietatem non liberare à pœna ordinaria in homicidas statutâ, additque n. 15. semper præsumendum esse, quòd delictum sit commissum à non ebrio, saltem perfectè, donec probetur, delinquentem tam ebrium fuisse, ut pro illa vice usu rationis omnino caruerit; quæ probatio incumbit tantam ebrietatem alleganti, & perdifficilis est, ut inquit Bald. in c. *de crapula de vit. & honest. Cler.* in præsentem autem casu omnino impossibilis, quia delinquens probè advertit, quid egerit, dum

dum dixit, *seht hast dein Thail*, seu *seht hast es*, & quid agat, dum fugam arripuit.

His tamen non obstantibus inclino ego iterum in mitiorem sententiam, ac cenleo, Georgium non poenâ ordinariâ homicidii, seu morte, sed mitiori, & extraordinariâ seu arbitrariâ pro gravitate delicti planè magnâ puniendum esse. Probo 1. Poena capitalis & Ordinaria homicidii nunquam habet locum, nisi in homicidio voluntario, seu quando ex proposito, intentione, ac destinata voluntate occidendi, & quidem dolo malo, commissum est. Textus expressi in l. 1. §. Divus ff. §. in l. 1. C. ad L. Corn. de Sicar. §. c. significasti l. 1. ibique DD. communiter Gall. l. 2. observ. 110. n. 1. Belfold p. 6. Conf. 238. n. 5. Covarruv. lo. cit. n. 2. Nicol. Everhard. jun. vol. 2. Conf. 16. n. 33. §. vol. 1. Conf. 68. n. 5. qui simul notant, ad poenam ordinariam Legis Corneliae citatae intelligendam non sufficere ullam culpam, etiam latam; eò quòd in causis criminalibus culpa lata non æquiparetur dolo. l. 1. ff. cit. pr. junctâ l. in lege Cornelia cum ibi not. ff. ad L. Corn. de Sicar. Sed Georgius non videtur dolo malo ex intentione & destinata voluntate occidendi ictum inflixisse, partim quia antecedenter non probatur ullum odium gessisse contra Mopsium, ei nunquam insidiatus est, nec alio quocunque signo voluntatem occidendi prodidit, sed solum subitâ irâ accensus & ex quadam petulantia (R. P. Pichler Decis. T. 2.)

voluit adversarium validiore ictu, ejusque os maledicum compefcere: partim quia in non prævisa rixa percussit, & quidem cantharò, subito in manus veniente, quod instrumentum de & per se non ordinatur ad occidendum, & hinc casu, præter intentionem atque per accidens contigit, ictum tam infeliciter & in loco periculosiore cecidisse; si enim tali instrumento fiat ictus in rixa, homicidium præter intentionem & per accidens evenisse censetur, adeoque non ex proposito & dolo malo: sic Juris-Consultus Martianus in l. 1. §. 3. ff. ad L. Corn. de Sicar. ait, quando quis clavi percussit, vel cucumâ (mit einer Pfann, oder Eijernen Stecke) in rixa, quamvis ferrò percusserit, tamen id non videri factum animò occidendi, ideòque leniendam ei poenam, qui in rixa casu magis, quam voluntate, homicidium commisit. Quod magis procedit, si non ferrò, sed solum stannò, uti hic, percussio contigit. Sic etiam excusant à poena ordinaria illum, qui alterum percussit baculò, licet eo vulnus lethale inflixerit, imò etiam eum, qui manubriò sclopeti, vel capulò ensis percussit, licet mors secuta sit. Nicol. Everhard. Conf. 16. cit. n. 30. ac eo teste notant omnes DD. in l. eum. qui. C. eod. eò quòd talis animus occidendi deliberatum & dolosum non habuisse censeatur. Nec obstat, quòd in capite percusserit Georgius, quia in his locis (sicut in quibusdam aliis) vulnera

* L

vulnera

vulnera capitis non semper & per se lethalia sunt. Confirmatur ex eo, quòd Georgius unicum ictum fecerit, & non repetierit; quando enim occiso unus tantum ictus est influctus, presumitur animum deliberatum occidendi non adfuisse. Besold. *lo. cit. n. 8.* cum Welenbec. *conf. 19. n. 9.*

Prob. 2. ex eo, quòd Georgius, licet non plenè & perfectè saltem imperfectè fuerit ebrius, & notabiliter crapulatus, *zünftig bezechet, betruncken, råuschig*; quamvis enim talis ebrietas non omnino tollat usum rationis, tamen eum minuit, & actionem minus reddit voluntariam & culpabilem, atque ideo, quamvis Bald. Farinac. Molin. Menoch. Damhouder. Mascard. Glettle in *Jurisprud. terribili to. 1. p. 1. c. un. §. 3. n. 33.* Semiebrium vel leviter ebrius & crapulatus subjiciant pœnæ ordinariæ, Gobat tamen *n. 40.* probabilem censet opinionem Laderchii, qui docuit & in casu sibi propositò de leviter ebrio homicidium committente judicavit, eum morte non afficiendum fuisse. Forte huic opinioni favent etiam Azor, Fagundez, Gomez, Clarus, Tusch. Tiraq. Kirchhoff, qui censent pœnâ extraordinariâ, & mitiore, quam qui extra ebrietatem patravit homicidium, puniendum esse; quamvis enim hi non satis distinguant inter ebrietatem perfectam & imperfectam, tamen non malè censentur loqui de imperfectè ebrio; nam per-

fectè ebrius nullâ omnino pœnâ esset afficiendus ob homicidium patratum, quia æquiparatur furioso, mente capto, infanti, dormienti, cum æque sit destitutus usu rationis.

Prob. 3. ex ætate Georgii, utpote adhuc minorennis, nempe nondum egressi annum vigesimum quintum ætatis; nam licet minorennitas non in totum excuset à pœna in delictis, tamen interdum miseratio ætatis judicem ad mediocrem pœnam perducere solet, text in *l. auxilium §. 1. ff. de minor. §. 16. §. 3. ff. de penit.* nam minor infirmiore longè judicio regitur, quam major aliquis; ergo æquum est, ut mitiore etiam pœnâ coerceatur. Besold. *n. 9.* Quidsi autem hoc homicidium contigisset in Bavaria, ubi completò 11. ætatis annò juxta particulare statutum finitur minorennitas? *n. meò* judicò non finiri quoad pœnas & quoad criminalia, quia statutum loquitur tantum de causis civilibus, ita ut post impletum dictum annum simular curatela: Statuta autem particularia Juri Communi adversantia, utpote odiosa, non debent extendi ad casus in Statutis non expressos. Roland. à Valle *vol. 1. conf. 72. n. 57.* Brunneinan. *conf. 69. n. 2.*

Prob. 4. Quilibet Judex tenetur in rebus vitam & sanguinem concernentibus mitiorem sententiam amplecti relicto rigore, *per l. qui sententiam C. de pœnis* Besold. *n. 10.* saltem æquum est, si non sit stricta obligatio.

no: ergo etiam in hoc casu æquum, si non obligatorium, est, ut Judex Georgium mitiori, & non ordinariâ pœnâ homicidii, afficiat, cum mitior sententia non careat gravibus fundamentis, ut puto ex dictis patere.

Nec me morantur argumenta contraria, aut in partem adversam trahunt. Ad 1. dico, licet constet & notorium sit, homicidium ex percussione Georgii esse factum, non tamen constat dolo malo & cum proposito ac intentione occidendi esse factum: hoc nunquam confessus est Georgius, sed fecit confessionem Judicalem qualificatam, ut vocant, adjecta qualitate, se non intendisse occidere; & hunc animum dolum, atque deliberatum occidendi abfuisse, satis verisimiliter probatum est; imò etsi Georgius hanc qualitatem non satis probaret, tamen ratione Confessionis, non pure, sed qualificatæ, non foret plectendus pœnâ ordinariâ, sicut qui confessus homicidium, sed addens, se id fecisse ex causa necessariâ defensionis, licet hanc necessitatem non satis probaret, non obstante, quod præsumptionem contra se habeat, ut expressè docet. Abbas in *C. auditis col. penult. de Præscripti Felio. in c. offerre mihi gladium col. penult. de præsumpt. & in d. c. auditis. Alex. in l. non solam §. sciendum ff. de N. O. N. Jafon. in l. ut vim. colum. 3.*

in fin. ff. de Just. & Jur. Nicol. Everh. cons. 16. cit. n. 7. cum aliis.

Ad 2. ex iis omnibus necdum satis probatur homicidium dolum, & cum proposito occidendi ac ex destinato commissum, sed solum culpa lata ad summum, quæ tamen in criminalibus pro dolo non accipitur. Nicol. Everh. *d. consil. 68. n. 5. Gail. de Pac. publ. c. 17. n. 7. lib. 1.* Id concedo, quod percussio fuerit dolosa, seu ex proposito nocendi & offendendi aliquo modo, & ex destinato facta, indè tamen non inferitur, etiam occisionem & homicidium fuisse voluntarium & dolum, utpote quod præter intentionem percipientis & per accidens secutum est; nam ictus, quo quidem voluit alterum lædere ac offendere ein gutes versehen, uti loquuntur, citra mortem tamen inferendam, solum casu infeliciter cessit, quia antecedenter nullo odio Georgius persequebatur Morsum, non ipsi insidias struxit, non repetiit ictum, in subita rixa semiebrui percussit, & quidem cantharo, qui de & per non est ordinatum & accommodatum instrumentum ad occidendum, æquè parum ac clavis aut cucuma, quorum tamen instrumentorum usus juxta Leges excusat ab homicidio dolo & pœna capitis ordinaria, cum indè per accidens censeatur homicidium contingere, non ex intentione directa vel indirecta percipientis tali instrumento,

ro, fortè in manus veniente in rixa, tur, ex fuga aliquam conjecturam fieri posse.

Ad 3. Negatur, quòd fuga faciat plenam vel semiplenam probationem homicidii dolosi, etsi arrepta sit ante inquisitionem Judiciale; quia Georgius percussione infeliciter cedentis sibi conscius metuit carcerem, ad quem jam jam abstrahere moliebatur licitor: sed si fuga fiat ex metu carceris & vexæ diurnæ, non facit talem suspicionem, quæ probet dolum, quoad ipsam occisionem, & sufficiat ad infligendam pœnam ordinariam. *Wesfenbec, p. 4. cons. 156. n. 15.* Reliqua argumenta vel potius indicia dolosi homicidii infirmantur vel enervantur ita à contrariis æquè multis & bonis, vel melioribus, illud dolosum non fuisse probantibus, ut adeò per fugam adjuvari & ad plenam probationem perducere nequeant, licet per in concessum dare-

Ad 4. Illa verba non protulit Georgius, postquam advertit, ictum infeliciter cecidisse, & periculum mortis apparere, sed statim post ictum vibratum, gaudens quidem de percussione, non tamen de morte, quam neque tunc credebat secuturam: ergo ex istis verbis quasi applaudentis sibi de re bene gesta non colligitur animus occidendi sed solum validè percutiendi, & os contradicentis ac durioribus verbis sibi respondentis compescendi.

Ad 5. Liqueat responsio ex nostra probatione secunda. Sed etsi transmitteretur, ob crapulam Georgii minuendam non esse pœnam, tamen mitiganda videtur, & in extraordinariam mutanda propter alias probationes allatas.

¶ ¶ ¶ ¶ ¶

¶